

e-Infomační bulletin SKOK

pro organizace
působící v sociální a zdravotně sociální oblasti
za červen 2011

Sociální systémy v době krize

Po roce 1989 jsme si postupně osvojili heslo, že stát je tak silný, jak dokáže bránit a podporovat své nejslabší členy. Je pravda, že vyspělé lidské společenství dokáže poskytnout zdroje i těm, kdo jsou momentálně pracovně nečinní. Avšak čím je sociální systém vyvinutější, tím větší ekonomickou zátěž představuje. Ať se nám to líbí nebo ne, zpomaluje rozvoj ekonomiky a snižuje její aktuální konkurenceschopnost. Je zde zjevné dilema: sociální systém brání vzniku sociálních nepokojů a vytváří komfortní pocit bezpečí pro celou společnost. Na druhé straně stát nemůže jen z daní tlaku na zvyšující se komfort života vyhovět.

Podle Talcotta Parsonse je na společnost třeba nahlížet jako na systém, který je určitým způsobem uspořádán, a ve kterém všechny procesy a vztahy směřují k udržení společnosti ve stavu rovnováhy a stability. Je to obdobný proces jako homeostáza u živých organismů, kdy například jednou nabytá hmotnost člověka se obtížně převádí do systému „o deset kilo méně“.

Touha člověka po stabilitě je stále ohrožována výkyvy ekonomické prosperity. Lidé si zvyknou na blaha, která mají, ale ne každá společnost je může udržet. Známy příklad z minulosti: cechy dávaly řemeslníkům důstojnost. Nové ekonomické přístupy jim ji vzaly. Dochází k bouřím; dělníci sabotují práci na dokonalejších strojích, až do poloviny 17. století soustavně stoupají ceny, továrny se ocitají v tísní a nezaměstnanost narůstá. Příklad ze současnosti: Parlament ČR v roce 2006 schválil zákon o sociálních službách zahrnující příspěvek na péči pro lidi se zdravotním postižením. Již následující rok se ukázalo, že na tento obligatorní výdaj není ve státní pokladně dost peněz, nezbyvá než systém redukovat. Šíří se protesty, petice, demonstrace. I ti, kteří nejsou na příspěvek odkázáni, vyjadřují nespokojenost.

Chceme-li analyzovat společnost, musíme rozpoznat souvislosti mezi hodnotami, normami a lidským jednáním. Je to choulostivé téma. S obavami, úzkostí, ale bez zastírání skutečnosti musíme přijmout fakt, že každý systém lidmi vytvořený je konečný. Vznikne, žije, ale bohužel též zaniká. To, co prožíváme, je nejspíše odumírání paternalistické úlohy státu. Sociální sítě současnosti byly vytvořeny ještě ve světě doktrín, otců a autorit. Svět se změnil. V postmodernistickém a postpostmodernistickém liberálním světě doktríny se zhroutily, role otců oslabila a autority padly. Systémy vytvořené za předchozí situace, se stávají anachronickými. Avšak protesty, stávkové demonstrace ve snaze o udržení rovnováhy požívají ty poslední zbytky sociálních sítí, které ještě fungují.

Podíváme-li se na současný svět poněkud optimističtějším okem, vynoří se z paměti vzpomínka na zrno, které padne na úrodnou půdu. Vzklíčí a přinese nový užitek. Možná, že se zrodí situace, v níž budou lidé více odpovědní sami za sebe. Přestanou pomýšlet na to, že od státu dostanou vše, co k svému životu potřebují bez ohledu na to, kolik sami do systému vložili.

Reformy, které tolik „bolí“, nejsou skutečnými reformami, neboť představují škrty pro zlepšení ekonomické bilance pro tento rok, maximálně pro rok příští. Zde nepomůže nic než změna paradigmat. Od rovnostářské sociální politiky k politice založené na solidaritě. Mnohokrát jsme slyšeli, že vzrůstá procento lidí vyššího věku v populaci, a že tento trend se bude ještě zvyšovat. Čím více starších lidí, tím větší potřeba péče o ně. Proč nezavést pojištění na péči, nezávislé na státu?

Solidární zdroj příjmů z pojištění klade více odpovědnosti na lidi, kteří tvoří společnost. Vyhoří-li dům, majitel dostane právě tolik, na kolik si smluvil odškodné. Utrpí-li člověk úraz nebo onemocní, pojišťovna mu uhradí to, co je obsahem smlouvy. A stejně by mohlo fungovat i pojištění na péči a další sociální služby.

MUDr. Milena Černá, SKOK

MPSV vyhlásilo obchodní soutěž na tzv. sociální kartu

Zefektivnění, zjednodušení a zpřehlednění celého systému výplat sociálních dávek a příspěvků by mělo zajistit mj. zavedení tzv. sociální karty. MPSV předpokládá úsporu nákladů na administraci dávek po celkové implementaci nového systému ve výši zhruba jedné miliardy korun. Resort zveřejnil zadávací podmínky obchodní veřejné soutěže o nejvhodnější návrh na uzavření smlouvy o zajištění administrace výplaty nepojistných dávek a dávek z oblasti státní politiky zaměstnanosti a provozování karty sociálních systémů.

Hlavní zásady plnění úkolů bankou:

- **BEZPLATNOST ve vztahu k veřejným rozpočtům** - v souvislosti s administrací nepojistných dávek a dávek z oblasti státní politiky zaměstnanosti a provozováním karty sociálních systémů nebude poskytnuta žádná peněžitá či nepeněžitá odměna ani jiné plnění či výhoda k tíži veřejných prostředků
- **BEZPLATNOST standardních služeb ve vztahu k příjemcům dávek** - od příjemců dávek lze požadovat jakékoliv platby toliko za poskytnutí nadstandardních služeb, popř. dalších služeb, spojených s využíváním karty sociálních systémů a to pouze po dohodě a se souhlasem s příjemcem

Příjemce dávek by měl mít podle zadávacích podmínek zajištěny standardně (zdarma) tyto služby:

- ✓ výběr z bankomatu nebo bezhotovostní převod na účet příjemce dávky (zdarma 1 x ke každé vyplacené dávce)
- ✓ bezhotovostní platba na POS terminálech
- ✓ neomezená možnost kontroly stavu účtu příjemce dávky
- ✓ vydávání karet sociálních systémů (1x za dobu životnosti).

Zadávací podmínky počítají s tím, že vítěz obchodní soutěže zajistí zřízení systému administrace dávek a provozování karty sociálních systémů do 1. 1. 2012, ke stejnému datu bude schopen zajistit také provozování kontaktního (call) centra. Podmínkou je také vytvoření a udržování sítě bankomatů (minimálně 1000 bankomatů, vždy alespoň 1 v předepsané lokalitě), vytvoření a udržování sítě POS terminálů (minimálně 300 v každém kraji) a bezplatné vydávání karet (v rámci standardních služeb). Pro rok 2012 se předpokládá vydání cca 0,8 mil karet.

Zdroj informace: www.mpsv.cz (vlč)

Využijte praktické dokumenty na stránkách MPSV

MPSV zveřejnilo na svých stránkách praktické dokumenty o způsobilosti k právním úkonům, opatrovnictví a odpovědnosti. Materiály byly sice vytvořeny pro potřeby ministerského projektu transformace, ale jejich použití je univerzální.

V dokumentech lze najít výklad některých základních pojmů jako např. právní úkon, neplatnost právního úkonu, odpovědnost, systém náhradního rozhodování, podporované rozhodování, způsobilost nést důsledky protiprávních úkonů, souvislost mezi odpovědností a způsobilostí k právním úkonům, odpovědnost za škodu atd. Jsou zde vysvětleny odpovědnostní vztahy vznikající v souvislosti s poskytováním sociálních služeb. V dokumentech jsou odkazy na navržená znění nového občanského zákoníku.

Na konci dokumentů je uveden soubor vzorů smluv a podání.

Zdroj informace: www.kvalitavpraxi.cz. Odkazy na dokumenty najdete na této webové stránce pod odkazem **Aktuality** nebo na www.mpsv.cz, pod odkazem **Sociální služby** ► **Podpora transformace sociálních služeb** ► **Strategické dokumenty**. (vlč)

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením a transformace sociální péče v ČR

Analýzu práva na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti podle článku 19 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a závazky České republiky zveřejnilo MPSV na svých webových stránkách.

Tato práce byla zpracována na základě zakázky MPSV, kterou získala Liga lidských práv. Zakázka je součástí individuálního projektu „Podpora transformace sociálních služeb“ hrazeného z prostředků ESF, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a Státního rozpočtu ČR. Realizátorem projektu Podpora transformace sociálních služeb je Odbor sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, text analýzy najdete pod odkazem Sociální služby ► Podpora transformace sociálních služeb ► Strategické dokumenty. (vlč)

SKOK informuje

Výstupy kulatých stolů projektu *Význam dobrovolnictví v oblasti zdravotně sociální péče*

K Evropskému roku dobrovolnictví 2011 připravil SKOK sérii tématických kulatých stolů v rámci projektu *Význam dobrovolnictví v oblasti zdravotně sociální péče* (viz program v lednovém e-bulletinu SKOK). Záštitu nad projektem převzal doc. MUDr. Leoš Heger, CSc., ministr zdravotnictví ČR, spolurealizátorem je nadace Friedrich-Ebert-Stiftung.

Dobrovolnictví ve zdravotně sociální oblasti se v posledních deseti letech v ČR nejen rozšířilo, ale i osvědčilo jako jeden z možných nástrojů zlepšování psychosociálních podmínek pacientů a klientů. V neposlední řadě působí i jako nástroj humanizace celkového prostředí, ve kterém jsou zdravotní a sociální služby poskytovány.

Na webových stránkách www.skok.biz pod odkazem *Evropský rok dobrovolnictví* jsou pro zájemce zveřejněny výstupy z 1. – 4. kulatého stolu se zajímavými podněty i sdělenými zkušenostmi. (vlč)

Delegace čínského parlamentu navštívila SKOK

Pracovat účinně, efektivně a v duchu partnerství je heslem Německé společnosti pro mezinárodní spolupráci (GIZ). Organizace podporuje lidi a společnosti v rozvíjejících se zemích, v zemích prodávajících změnu a v průmyslových zemích, aby pomohla při vytváření jejich vlastní budoucnosti a zlepšení životních podmínek.

Složitou cestou přes Německý odborový svaz a nově zřízenou Německou společností pro mezinárodní spolupráci (GIZ) doputovala osmičlenná delegace Všečínského národního shromáždění až do našeho občanského sdružení SKOK s požadavkem dozvědět se co nejvíce o české legislativě týkající se dárcovství. Hostitelské role se ujal Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové.

Dne 13. června 2011 se delegace, vedená panem Chen Jialinem, místoředitelem odboru sociálního práva Komise pro legislativní záležitosti Stálého výboru Všečínského národního shromáždění, plně dvě hodiny dotazovala na podrobnosti daňových úlev týkajících se dárcovství, zákona o nadacích a nadačních fondech a zákona o veřejných sbírkách. Zájem z čínské strany byl soustředěn zejména na mechanismus zakládání nadací a administrativu veřejných sbírek. Účastníci se zájmem vyslechli zprávu o občanské společnosti v České republice a o právních formách NNO, i dlouhou ságu o původu a funkci nadačního investičního fondu NIF. Na české straně vystoupili M. Černá, D. Hrubcová, J. Horáková a J. Marek.

Vedoucí čínské delegace ve svém poděkování vyzdvihl důležitost příkladů dobré praxe v jiných zemích pro novou čínskou legislativu a dobrou organizaci, s níž se v daném případě rád setkal, a která ukazuje, že předpisy, praxe a lidský přístup jsou v naší zemi v rovnováze.

M. Černá

Ustanovení o veřejné prospěšnosti ve vládním návrhu občanského zákoníku

SKOK se připojil prostřednictvím účastí svého zástupce na tiskové konferenci dne 21. června 2011 k nesouhlasu se zněním a zakomponováním ustanovení o veřejné prospěšnosti do vládního návrhu občanského zákoníku. Tento způsob klasifikace právnických osob je **neodůvodněný, zbytečný a pro značnou část neziskového sektoru ohrožující**. Tiskové prohlášení je k dispozici na www.skok.biz, odkaz Aktuality, kde také najdete seznam signatářů tohoto dokumentu.

SKOK se ztotožnil s návrhem úplného vypuštění veřejné prospěšnosti z občanského zákoníku (§§ 146 – 152) a zastavení dalších legislativních prací na připravovaném znění zákona o veřejně prospěšných organizacích. Uvědomujeme si nutnost řešení transparentnosti neziskových organizací, zejména občanských sdružení. V tomto smyslu doporučujeme a podporujeme zavedení veřejného rejstříku občanských sdružení.

Pro vzájemné vyjasnění rozdílných stanovisek inicioval SKOK zorganizování setkání zástupců NNO různých názorových proudů, které se uskuteční v polovině července s podporou nezávislého mediátora.

Do organizace setkání se dále zapojilo o.s. Spiralis a Asociace veřejně prospěšných organizací. (vlč)

Pozn. redakce: odkaz na reportáž z Nočních událostí z 21. 6. 2011 k tiskovce k veřejné prospěšnosti <http://www.ct24.cz/vysilani/2011/06/21/211411023000621-23:00-nocni-udalosti/> (19,20 minuta).

Tip pro Vás

Nabídka Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem

Nahrávky z oblasti krásné i odborné literatury na magnetofonových kazetách a na CD ve formátu MP3 obsahuje Zvuková knihovna Severočeské vědecké knihovny, určená pro čtenáře se zrakovým postižením.

Ve fondu CD je možno vyhledávat pomocí [on-line katalogu](#).

[Seznam zvukových knih](#) (formát MS Excel, vel. 1506 kB) obsahuje nabídku knih na kazetách (2007); [Seznam zvukových knih ve formátu mp3](#) (formát MS Excel, vel. 1233 kB) obsahuje nabídku knih na CD ve formátu mp3 (2011).

Zvuková knihovna slouží výhradně nevidomým a těžce zrakově postiženým občanům, a to zdarma. Zvukové knihy si může půjčovat pouze držitel průkazu ZTP/P, vydaného pro zrakové postižení, nebo ten, kdo má potvrzení očního lékaře, že pro zrakové postižení je oprávněn využívat služby Zvukové knihovny.

Mimoústeckým čtenářům nabízí knihovna zásilkovou službu. Požadované tituly jsou na základě objednávky posílány jako slepecký tisk a zásilky jsou zdarma.

Adresa a kontakty: Lesní cesta 5, 400 01 Ústí nad Labem, telefon: 734 326 712, e-mail: zvukovka@svkul.cz, knihovnice: Jitka Houžvičková.

Zdroj informace: elektronická zásilka Helpnet.cz – www.helpnet.cz. (vlč)

Kvalitativní výzkum transformačního projektu

Karlovarský kraj zveřejnil kompletní zprávu z kvalitativního výzkumu individuálního projektu zaměřeného na transformaci ústavní péče.

Analýza se zaměřuje na dvě související osy: na „malé přechody“ jednotlivých uživatelů z ústavů do komunitních služeb a na „velký přechod“, tedy na samotný realizovaný transformační projekt. Výzkumná otázka zní: Jak bylo „přechodů“ dosahováno a s jakými výsledky?

Zdroj informace: www.kvalitavpraxi.cz, odkaz Aktuality, kde také najdete odkaz na zajímavý materiál. (vlč)